

TANDORI DEZSŐ VERSEI

1976712 — MADÁRHANGOK

Most elbeszélgetünk valakivel,
aki nem is beszélgetésre méltó,
aki a kört, melyet a szó köré-ró,
egyre külsőbb körökkel méri fel,

s főleg csak madárhangokra figyel,
bár nem szakértő és nem Papagénó,
bár a Hang nem szavak-elleni vétó,
a Hang csak épp az, ami neki kell.

S mi igazából nem kellünk neki.
És ezt újabban nem is színleli;
ebből remélhetjük: majd visszatér.

Ezért teszünk úgy, mint akik nem érzünk
iránta semmit; mert ugyan miért
remélhesse, hogy mi is visszatérünk?

1976712/b — HISZEM, MERT KÉPTELEN

Musilnak

„A szenvedés megváltó erejében”
magánemberként nem s nem hihetek;
de különvilágot se képzelek,
mely helyes ügymenet-szeretetében

nem ismer tébolyt. Megtévelyedésem
 a szín-józanság vágyából ered,
 mely mindenkor tisztázott szemeket
 rakna egymás mellé. Ám ezek épp nem

erre valók. Valami televény
 vonzza őket, a kicsírázhatás.
 S nem a kőlap, hol úgy illeszkedik

mindőjük, mint a tiszta mozaik.
 Az ő szeretetük világa más.
 Hiszem, mert képtelen. Mert nem enyém.

1976712/c — VILÁGNYELV

Hahahahahahahahaha!
 Hihihihihihihihihihí!
 Mimimimimimimimimimi?
 Aha! Aha! Aha! Aha! Aha!

Az a ... az a ... az a ... az a ... az a ...!
 Kikikikikikikikikiki?
 Cscscscscscscscscscs!
 Na na! Na na! Na na! Na na! Na na!

-e-e-e-e-e-e-e-e-e?
 Tetetetetetetetete!
 Hohohohohohohohohó!

Óóóóóóóóóó!
 Pa-pa-pa-pa-pa-pa-pa-pa-pá!
 Áááááááááá!

1976712/d — LEVÉL VILLEJUIFBE

Kérded, milyen volt Crikvenica, Selce.
 Selcéről az ember Crikvenicába
 a tengerparton jó húsz perc alatt

átér. Egyszer, borús volt az idő,
részántunk egy délutánt. Kellemes
séta volt; kicsit kiderült az ég
Krk sziget fölött, és a bástyalépcsős
strandpart kövei, itt-ott csónakok,
néhány napozó, a felhők alól
vízre sütő napfény, ez az egész:
megfelelő látványt nyújtott. Mi akkor
dr. Suzukit, vagyis a nagyobbik
fényképezőgépet vittük magunkkal,
de a crikvenicai Promenádon,
ahol egy kopott szálló teraszán
szalonzene szólt, fényképész-szaküzlet
kirakatát nézegetve, eszünkbe
jutott Certo, a kis fényképezőgép,
a régebbi, amelyen egy csavart
eltörtem, mikor még nyár elején
Zamárdiból hazatérve, heves
mozdulattal löktem egy csomagot
a bőröndtartóra a vonaton, de
azért velünk jött ő is, selcei
szobánkban pihent épp, amíg mi, mondom,
a fényképezőboltban, a Promenádon
megérdeklődtünk, nem pótolható-e
egy ilyen alkatrész esetleg *itt*,
mert otthon eddig hiába kerestük.
Menjünk csak vissza másnap, mondta erre
a fényképész; az időviszonyok
itt eltolódnak; de ami a lényeg:
hogy az micsoda roppant izgalom volt!
másnapig! mert nem láttuk a csavart,
de sejthető volt, hogy lesz. Suzuki
mondta el Selcén Certónak a dolgot;
de hogy itt ne vágjunk semmi elébe,
elmondom, amit aznap délután
mindjárt elintéztünk Crikvenicában.
Ahogy a tengerparti Frangepán-vár
mellett kifordultunk, s egy hídon át
a kisváros legfőképp kárpitos-
műhelyekkel (!) túlsúfolt üzletútját

elértük, láttunk egy nagyáruházat,
 és mindjárt tudtuk, hogy: MEDIN KOLAČ!
 Akkor már negyedik-ötödik éve,
 hogy mindig hoztunk egy újabb Medint,
 tudod, ezt a dobozos-fajta mackót,
 Klee-s vagy Itten-es tarka négyzetek
 előtt ül egy fehér mackó, s kolač-ot
 majszol, és alighanem mosolyog.
 Ez egy medvepár-fajta, mert elől-
 -hátnál van egy; hát a nagyáruházban
 nem mentünk mindjárt az élelmiszer-
 osztályra; ott már tudták, hogy jövünk;
 nézegettünk ezt-azt, kicsit szorongtunk,
 nem jöttünk-e hiába. Bizonyos
 polcon, mint mondom, már nagy készülődés
 folyt, vagyis mint Medin később mesélte —
 (már este, Selcére hazafelé
 menet, amikor az eső kicsit
 rázendített, s a crikvenicai
 kis barátunk úgy bújt, hogy meg ne ázzon,
 persze, ilyesmi nem fenyegetett,
 a kabátom alatt hoztam, de néha
 kidugta az orrát, hogy a vizet
 lássa azért; „a mackó mind kíváncsi”;
 és ahogy Certo megörült neki!
 aztán . . . de ezt már mondtam) — ez titok,
 mármint, ami ott a nagyáruház
 polcán történt, az a nem-tudhatom-mi,
 aminek talán eredményeképpen,
 (ezt sem tudom; medve-okság van-e?)
 ahogy a keksz-sorokhoz odaértünk,
 szinte *néznem* se kellett, hogy a többit,
 az otthagyanókat, természetes
 sorsú mézes-kekszes dobozokat,
 melyeken *történetesen* fehér
 medvepár kínálgatja a kolač-ot,
 látnom se kelljen; mert gondold meg, el-
 hozható-e több . . . de nem folytatom.
 Ha kíváncsi vagy crikvenicai
 élményeinkre, Medin majd mesél, de

ehhez végre szükséges lenne, hogy
 személyesen is találkozz vele.
 Az a mutatvány, persze, ahogy ott
 a doboz-társak sorából kiszökkent,
 s csak ő állt ott, egymaga, a kezem
 épp csak nyújtanom kellett érte: az
 — ismétелhetetlen. De hát a nálunk
 élő medvék közt egy se telhetetlen;
 nem azért él, hogy mutatvány legyen;
 mutatvány ahhoz kellett csak, hogy éljen.

1976712/e — A HIVATÁSOS ÖKLÖZÉS VILÁGA

Nincs az az örök-amatőr ököl,
 mely ne kívánná, hogy pénznyomtató gép
 legyen belőle. Gyorsan! Mielőtt még
 izomfényű napja letündököl.

Telisuhogtatódna pár köből.
 És az értékké-püfölni-való pép
 egyre jönne. Hadd tomboljon a jónép;
 nem ingyen él, érezze, ingyen öl.

Érezze: az adok-kapok világ
 szép szabályok közé szorítható;
 míg egyike üti a másikat,

bankjegyek suhogása hallható;
 áll a csapzott, csüggedt aréna-estén,
 mancsát tartja oroszlán és keresztény.

1976712/f — VELENCEI KAKTUSZBOLT

Az ember igenis hadd legyen boldog
 néhány évenként, úgy, ahogy szeretné.
 Én Velencét, *egyáltalán* Velencét
 és azt a velencei kaktuszboltot

szeretném viszontlátni. Sokat mondok,
 ha úgy tippelek: jó kétszer *ha* lesz még
 viszontlátásom veled. Az öregség
 hamar itt van, máris itt lesz, viszolygok

majd minden fárasztóbb vállalkozástól.
 Nem hajítok majd egy csészét, teástól,
 a Canal Grande-ba, (nem hajítottam!)

(de nem is hajítok!) (mért ne hajítnám
 pedig!) csak szépen kortyolva kiinnám,
 (de kiinnám! most; most, most!) hiszen ott van!

1976712/g — MÉG; MÁR

Ott egy kaktuszbolt, két csésze tea
 két este a Rialto közelében;
 ezt egy kicsit ellágyulásnak érzem,
 de ma, ahogy már fontos penzuma

föle görbed a szerző, végre ma
 elmondhatja, hogy hogyan-és-miképpen,
 mert itt van már a hogyan-és-miképp-nem
 ideje. Ül a gépnél, kaktusza

hallgatja a kopogást, koalája-
 -medvéje, mind; sajnos, akivel ott
 teázgatott és kaktuszboltozott,

most egy hivatalos helyen feszeng,
 „fejt ki önmagát”, ahogy a rend,
 az élet rendje már ezt csak kívánja.

1976712/h — SZERENCSÉRE KÉPTELENSÉG

Ott együtt voltunk; és nem volt szerencsénk;
 nem volt, ami nem volt! s volt, ami *volt!*
 Ahogy másnap visszamentünk, a bolt
 napellenző-ponyváját épp tekerték

a.) lefelé, de integettek, lehet még
fényképezni. Doktor Suzukitól
megkérdeztük, hogyan lehetne jól
telibe kapni, ahogy meg szeretnénk

Őrzini ezt a képet. És a *doktor*
a napfénybe fordította a lencsét!
Így jelzett! Hogy az ily kép: képtelenség!

Így várj; várd bizonyos pillanatotdól,
hogy valamibe fordulva jelezze:

b.) hogy a szerencsétlenség... a szerencse...

a.) Dr. Suzuki: ld. 1976712/d; tehát nem a zen mestere, nel az.

b.) Nem egybefüggő állítás; dadogás inkább, ha úgy akarjuk.

1976712/i — MŰHELY-TERCÍNÁK

Szeretnék végre elfáradni, abba-
hagyni a versírást, és visszatérve
félbehagyott munkáimhoz, magamra
maradni, egyformaságot remélve,
megélve, hogy egy-egy napom megint
úgy ér véget, ahogy reggel elébe
néztem s elképzelttem, oly rend szerint
bonyolodik le, ahogy célszerű,
hogy előre halad, hogy nem kering
témák körül, hogy végre újra hű
lehetek ahhoz, amiben hiszek,
e hit bármily kevésbé népszerű,
de hát nem is ajánlom senkinek,
hogy szeresse, amit én, a favágást,
akkor is, ha sokkal érdekesebb
munkák várnák, és mégis, ki csinál mást,
fát vág, valamiképpen, csak a fák
különböznek, s hogy sosem adnak áldást
munkánkra, ez nem oly egyformaság,
mely belénk fojt minden színeskedést, mely
nem hagyja felednünk, hogy penzumát

már maga eleve nagy kétkedéssel
 szabja ki ránk, csupán mert nincs egyéb,
 ki itt kilépsz, hagyj fel minden reménnyel,
 így adja kölcsön örök műhelyét.

1976712/j — KOALA, KAOLÁBB, LEGKOALÁBB

„Az emberek az értelmes beszédet
 a költészettől is igénylik”: ezt
 sajnálattal nyugtáztam, s örömet
 tettem eleget máris az Igénynek.

Mert egy kicsit bonyolultabban érzek,
 mint én magam is érzek egyebest:
 képviselhetem a kivételest,
 mégsem ártok átlagom érdekének.

Mármost hogy itt az átlag és kivétel
 mit jelent: bogyozza e szövevénnnyel
 elbajlódván ki-ki saját magát.

Én itt is, ott is ott vagyok, akárha
 koala tekint le a koalábbra:
 lássa, mit csinálnak legkoalább.

1976712/k — SZONETTIDŐ

Azok a vicces kis beszélgetések,
 valamivel a halálod előtt,
 két-három ilyen kórházdélelőt,
 és hogy várhattad mindig, hogy benézzek,

s tudtad, várom, hogy jókedvű legyél, meg-
 könnyítsd a dolgom, a pár perc időt,
 hadd érezzünk mindketten delelőt,
 te hatvanhat évre a születésed

napjától, én még harminchatra se,
te már, én még, de hát „én már, te még”,
így is mondhatnánk, mondtam, és neveltünk,

neked már egy perc se volt haladék,
mire mondhattuk volna, hogy siessünk,
az idő mint egy szonett ideje.

1976712/l — MADÁRTÁVLAT

Vehetünk-e, azért, egy madarat,
hogy közletről nézzük majd a halálát?
De hát hányat lép addig a madárláb,
kérdeztem vissza; mikortól szabad

elmúlásnak látnunk azt, ami csak
tudatunkban közelíti határát,
röpte-lépte végét, de sose hág át
— álmában sem! — ily válaszvonalat?

Hadd nézzen inkább *minket valaki*,
folytattam, (mert ez a madár, melyet
nem veszünk meg — helyesen! —, közelebb

volt már hozzám, mint akár jómagam)
aki átlát — mert átnéz! — látnoki
szemével a csak-azon, ami van.

1976712/m — $M + M = M$; seMMi különös neM tört.

Végigdolgoztam egy egész napot,
s egyszer se mentem oda Dömihez;
a kismackó nem sürget; ami lesz,
tudja, meglesz; tudja, oda fogok

menni hozzá, ha a feladatot
befejeztem, és megvárja, hogy ez
bekövetkezzék. Addig is keres
elfoglaltságot, kicsit mocorog,

kicsit szunyókál, vagy csak elbeszélget
a többiekkel. Esznek — persze mézet! —,
kávézzgatnak, hogy egy se legyen álmos,

ha a sok fontosabb ez-meg-azon
túl vagyok, s odakuporodhatom
a még fontosabb medvetársasághoz.

1976712/n — A BEFEJEZÉS MÉG ELKAPKODHATÓ

A dolog korántsem csak ily idilli.
Ahogy egy-egy medve-szempárba nézek,
mintha folyton fogyatkozó egészet
látnék, s azt érezném, ezek vagyunk mi,

medvék-utáni és medvék-előtti
elmúlásunk perget ily lassú mézet,
mely ma még túl sok egy kanál hegyének,
de rossz lesz majd, ha mind inkább betölti

azt a mandula-forma üreget;
ígéret van, hogy örökké leszek;
ígéret van, hogy lesz még jó megoldás;

most, ahogy ott kuporgok, nem tudom;
nekik aztán is élni kell; nagyon
szerettük egymást, ez volt, s még ez-az, más.